

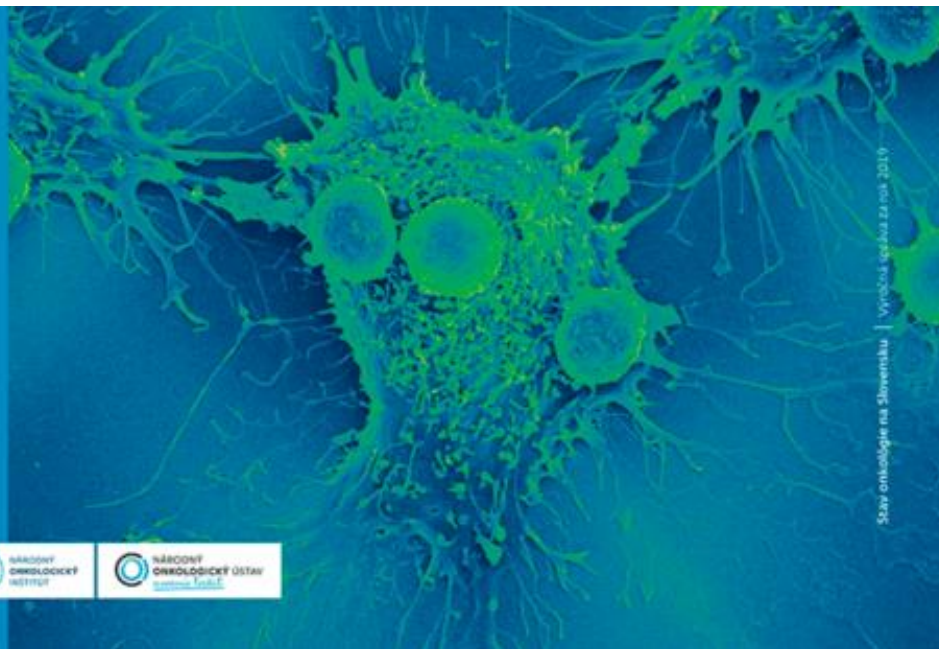
Výročná správa o stave onkológie na Slovensku v roku 2019

Mária Rečková
Národný onkologický inštitút

„Mission Cancer“
21.10.2020

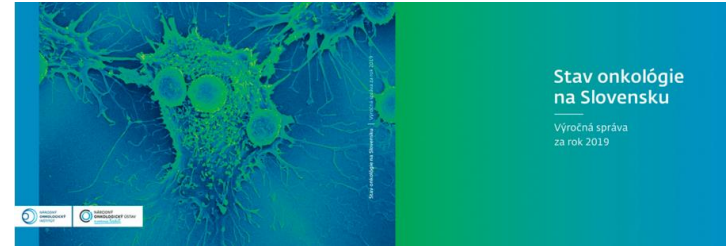
www.noisk.sk

Časť: „O nás“

Stav onkológie na Slovensku

Výročná správa
za rok 2019

1. Súčasnú možnosti poskytovania onkologickej starostlivosti na Slovensku
2. Dostupnosť onkologickej liečby
3. Onkologické spoločnosti
4. NOI
5. Veda a výskum
6. Akreditácia a vzdelávanie v odbore onkológia
7. Publikačná činnosť v roku 2019
8. Spolupráca so zahraničím
9. NOP
10. Identifikácia hlavných problémov
11. Súčasnú trendy v odbore KO

- **Rok 2018** bol pre slovenskú onkológiu do určitej miery prelomový:
  - vláda Slovenskej republiky schválila **NOP**
  - Pri zabezpečovaní aktivít napomáhajúcich napĺňanie NOP bol v NOÚ zriadený **NOI** ako klinicko-výskumná, akademická a vzdelávacia platforma
- **NOP:**
  1. Epidemiológia
  2. Prevencia a skríning
  3. Diagnostika a liečba, vrátane podpornej liečby
  4. Výskum

Epidemiologické dáta

- Dostupnosť epidemiologických dát sa nezlepšila
- Posledné publikované výstupy NOR sú z roku 2011, uzavretý je rok 2012
- **Najväčší problém zber (dostupnosť) a poskytovanie dát**
- Spolu so zástupcami NCZI, hlavným odborníkom a NOI opakovane diskutované možnosti nápravy, možné kroky sú zadané, nevyhnutná „urgentná“ realizácia zo strany NCZI
- ✓ *Posilnenie ľudských zdrojov – registrári,*
- ✓ *štruktúrované zdravotné zápisy – efektívne využívanie štandardne zapisovaných informácií v reálnom čase ...*
- S cieľom externej validácie a tvorby výstupov – nevyhnutné **legislatívne upraviť prístup k dátam**

Prevencia a skríning v onkológii

- Rok 2019 = „**Rok prevencie**“
- Hlavné rizikové faktory onkologických ochorení v súčasnosti: fajčenie, obezita a inaktivita ... Primárna prevencia!
- Skríning = sekundárna prevencia
- Len dobre organizovaný, kontrolovaný a monitorovaný skríningový program **s kontinuálnou finančnou a mediálnou podporou** so zaistením účasti ideálne 70% dokáže efektívne **znižit' mortalitu a incidenciu**

- Intenzívna príprava **troch skriningových programov** podľa odporúčaní EK – KRK, karcinóm prsníka, karcinóm krčka maternice
- 01-10/2019: 1. fáza skriningu KRK na 20 tis. poistencoch a pripravovaná 2.fáza na celej cieľovej populácii
- Od 09/2019 prebieha organizovaný populačný mamografický skrining karcinómu prsníka
- Pripravený na zahájenie je skrining karcinómu krčka maternice
- **Problémy:**
  - ✓ *Dostupnosť dát - potreba: legislatívne a technické zmeny*
  - ✓ *Nedostatočná mediálna podpora*
  - ✓ *Efektívne nastavená kontinuita s pochopením na všetkých úrovniach (politickej, odbornej, laickej)*

Sieť pracovísk poskytujúcich onkologickú starostlivosť

Sieť pracovísk KO:

- 3 ústavy, 13 oddelení KO, 2 špecializované pracoviská pľúcnej onkológie
- ***Limitáciou je geografická distribúcia, ako i komplexnosť poskytovanej starostlivosti v rámci ústavov***
- Len NOÚ disponuje aj následnou paliatívnou starostlivosťou

Sieť pracovísk v odbore Detská onkológia: 3 pracoviská (BA, BB, KE)

Sieť pracovísk RO:

- 14 oddelení, 12 LU s VMAT, IMRT, IGRT; 5 LU; 2 Co-60; 6 pracovísk CT simulátory
- ***Kvalita RAT závisí od technologickej a časovej dostupnosti, na SVK poddimenzovaná***
- Projekt MZ SR – tender: na 16 lineárnych urýchľovačoch a 7 CT simulátoroch v júni 2018 a má byť realizovaný v priebehu troch rokov.
- Dopĺňanie technológie aj u iných zriaďovateľov
- ***Chýba koordinácia***

Paliatívna medicína je prierezovou medicínskou špecializáciou

- ***Možnosti paliatívnej a hospicovej starostlivosti na Slovensku sú výrazne poddimenzované***
- zlepšenie situácie je **prioritou súčasného MZ SR**
- Len 19 akútnych lôžok, potreba: cca 55
- Len 91 lôžok so špecialistom v odbore PM, potreba cca 550
- Nedostatočné úhrady za paliatívnu starostlivosť, vrátane kamenných a mobilných hospicov

Dostupnosť onkologickej liečby

- Právna podstata:
- Zákon č. 577/2004 Zb.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného ZP
- Zákon č. 363/2011 Zb.z. O rozsahu a podmienkach úhrady liekov, ZP, dietetických potravín na základe ZP
- ***Pravidlá kategorizácie prakticky neumožňujú vstup finančne nákladnej liečby do liečebnej starostlivosti***
- ✓ Zohľadňovaný je primárne farmakoekonomický prínos
- ✓ Nie je zohľadňovaný klinický prínos

- **Nedostatočná dostupnosť onkologickej liečby:**
  - Okrem vplyvu na liečebné výsledky, **na celkové prežívanie**, začínajú byť Slovenskí pacienti **znevýhodňovaní v možnosti liečby v rámci KS**, tam, kde v rámci predliečenia je podmienkou absolvovaná štandardná liečba
  - Výbor SOS, hlavný odborník pre onkológiu a NOI **opakovane vyzýva MZSR a ZP o riešenie situácie** so zaslaným zoznamom liekov, ktoré spĺňajú najvyššie hodnotenie klinického benefitu podľa ESMO-MCBS na základe jednoznačnej evidencie založenej na dôkaze (A, 4,5)

Podporná starostlivosť v onkológii

- ***Nedostatočné ľudské zdroje:***
  - ✓ Psychológ
  - ✓ Nutričný odborník
  - ✓ Rehabilitačný pracovník, fyzioterapeut
- ***Absencia koncepcia sledovania*** pacientov po onkologickej liečbe, vrátane ambulancií „survivorshipu“
- Pri stúpajúcej prevalencii - absencia pravidiel prechodu onkologických pacientov po liečbe do starostlivosti VLD

Výskum

- **Register** onkologických klinických skúšaní – www.noisk.sk
- **Minimálna infraštruktúra klinického výskumu:**
  - ✓ nedostatok existujúcich oddelení KS,
  - ✓ chýbajúce ľudské zdroje: koordinátori, sestry vyškolené pre prácu v rámci klinických skúšaní
- **Translačný výskum: TRU** = špecializované pracovisko II. Onkologickej kliniky LF UK a NOÚ
  - <https://www.fmed.uniba.sk/pracoviska/klinicke-pracoviska/ii-onkologicka-klinika-lf-uk-a-nou/>
  - <https://www.nou.sk/jednotka-translacneho-vyskumu-lfuk-a-nou>
- Na pôde NOÚ bola zriadená **biobanka**, ako ďalšia jednotka slúžiaca k rozvoju výskumu.

Experimentálna onkológia

- V Slovenskej republike je viacero univerzitných, výskumných a klinických pracovísk, ktoré sa venujú vedeckému výskumu v oblasti experimentálnej onkológie, vrátane:
  - LF UK BA, Jesseniovej LF UK v Martine, LF UPJŠ a SZÚ.
  - NOÚ, OÚSA
  - BMC SAV

- **BMC SAV** je členom OECI (Organizácia európskych onkologických ústavov/centier) a zastupuje SR v projekte programu „Zdravie“ Európskej únie iPAAC, t.j. Inovatívne partnerstvo pre boj proti rakovine (<https://www.ipaac.eu>).
- V roku 2019 sa v Biomedicínskom centre SAV konalo medzinárodné stretnutie partnerov projektu, na ktorom bolo prijaté „**Bratislavské vyhlásenie k starostlivosti o pacientov s karcinómom pankreasu a k potrebe nových stratégií pre zlepšenie klinickej efektívnosti**“: <http://www.biomedcentrum.sav.sk/medzinarodne-stretnutie-zamerane-na-problematiku-rakoviny-pankreasu/>

Ďalšie dôležité oblasti

- **Edukácia**, atraktivnosť odboru
- **Spolupráca:**
  - v rámci odboru (onkológie, medicíny),
  - interdisciplinárna (vrátane školstva),
  - s patientskymi organizáciami

Národný onkologický inštitút – 2019

1. **Epidemiológia - NOR:** externá validácia a poskytovanie výstupov (*cave: prístup k dátam*)

2. **Skríningy:** koordinácia a hodnotenie (*cave: prístup k dátam*)

3. **Dg., liečba, podporná starostlivosť:**
  - V spolupráci s hlavnými odborníkmi, VR NOI, MZR aktualizácia:
    - ✓ NOP, AP
    - ✓ koncepcie onkologickej starostlivosti,
  - Aktualizácia zoznamu nových onkologických liekov s ESMO-MCBS

4. Veda a výskum:

- Aktualizácia Registra onkologických klinických skúšaní na Slovensku,
- Podpora klinického výskumu:
  - ✓ Zastrešenie činnosti SCOG,
  - ✓ Grantové výzvy, podpora akademických klinických skúšaní v konsolidácii so SLOVACRIN

5. Edukačná platforma: odborná a laická verejnosť

6. Spolupráca

- www.noisk.sk

VÍZIA:

Národný
onkologický
inštitút

Plánovaná
činnosť na roky
2021 — 2025

**Ďakujem tímu NOI, všetkým spolupracovníkom
spoluautorom VS 2019**

Ďakujem za pozornosť